

Rapport

ALLE DØRER LEDER TIL ROM

For å se flere bilder fra kurset se på Instagram første dag -

<https://www.instagram.com/p/CbFC3MqAJRG/>

Andre helg - <https://www.instagram.com/p/Cbf3VdHA6F4/>

Dette kurset har jeg ønsket å få til lenge. Helt siden Ilker Dursun kom på besøk i fjor, tok ut et dørblad, tok delene fra hverandre, og satte dem sammen igjen. Dette var helt spesielt å oppleve, og jeg innså at jeg aldri hadde sett ordentlig på en dør før.

Det er veldig mange dører på Opsal gård, og ingen av dem kunne lukkes ordentlig!

Jeg har aldri hørt om et dør-restaureringskurs, men vil nå anbefale det på det varmeste!

Ilker delte kurset i to:

Modul 1

I første modul så vi på døren for å finne ut hva den kunne fortelle oss om fortiden. Han holdt et fascinerende foredrag om hvorfor og hvordan døren hadde blitt slik den er i dag. Vi lærte om oppbygging av en dør, prinsippet med ramme og fylling og om hvordan treverk beveger seg.

Så kom han inn på de problemene som oppstår med alderen, hvorfor han alltid foretrekker restaurering og hvorfor han vil beholde så mye som mulig av de opprinnelige materialene i dørbladet.

Da kom den praktiske delen der vi bestemte oss for å reparere inngangsdørene til kårboligen, fordi disse helt klart var de mest slitne dørene på tunet.

Det er to inngangsdører med doble dørblad, slik at vi hadde nok arbeid til alle. Vi begynte med å ta dørbladene ut av karmen. Siden hele dørområdet etter hvert måtte jekkes opp, tok vi også vekk karmen og tettet åpningen midlertidig. Så var det kontroll av dørbladet, vurdering av arbeidet som var blitt gjort, og til slutt tok vi dørbladet fra hverandre. Dette var for meg et magisk øyeblikk, for det var nesten som om vi gikk tilbake i tid. Vi registrerte skadene, og de var mange. Spesielt den nederste delen av dørbladet som var råttent og måtte fornyes.

NB: Før vi tok delene fra hverandre var det svært viktig at vi merket dem med teip, slik at vi skulle vite hvor de skulle være når vi skulle montere dørbladet sammen igjen.

På dag to så vi også på dørens historie, bestemte oss for hva vi skulle gjøre og hva vi ikke skulle gjøre. Vi lærte om liming og limtyper og begynte å sette sammen et dørblad der vi brukte lim, kontrakiler og treplugg. Til slutt høvlet vi til de nye delene som skulle erstatte de som var råttent.

På slutten av dagen tok vi en titt på de øvrige dørene i husene i forkant av Modul 2.

I løpet av uken mellom kursdagene hadde noen av de frivillige fortsatt å arbeide med dørene som i modul 1, og de ble nesten ferdige med restaureringsarbeidet.

Modul 2 - Døren som system

Denne helgen lærte vi om alle dørens deler og deres funksjon. Ilker brukte kjøkkendørene for å beskrive alle elementene som inngår i dørens funksjon. Som de alle fleste dørene i

våningshuset, er kjøkkendørene antakelig fra husets opprinnelse, sannsynligvis rundt 1820. De er laget av flotte materialer og er i god stand.

Men hele huset har blitt offer for mange skader, taket har lekket og det har også vært vannskader flere steder på grunn av lekkasje fra amatørmessig rørleggerarbeid. Vi kunne se at huset har beveget seg rundt dørene. Dermed er alle karmene på forskjellige vis ikke der de var i 1820.

Ilker forklarte oss mange mulige tiltak for at dørene skulle fungere riktig, og ba oss om å være forsiktige, slik at vi bevarte originalmaterialene så mye som mulig.

Han forklarte oss også om bruken av lås, nøkkel, håndtak, beslag, og hengsler. Vi diskuterte om det var lov å høvle på karmene.

Så ble vi delt inn på grupper på to som fikk hver sin karm. Til sammen arbeidet vi på seks dører og karmen, og det viste seg at det ikke ble høvling av karmene.

Det var stor variasjon i problemene: fra en dør der det bare var nødvendig å endre på hengslene, til de doble inngangsdørene som det hadde vært helt umulig å lukke, og derfor krevde mye arbeid.

Det var morsomt med detektivarbeidet underveis, som for eksempel da vi oppdaget at døren til sør-øst-stuen hadde vært endret slik at den skulle kunne åpnes den andre veien. Dette førte til at dørbladet henger opp ned i forhold til de andre dørene! Dette hadde ingen oppdaget tidligere.

Dette var et innholdsrikt, lærerikt, variert og spennende kurs.

Ilker var veldig flink til å gi alle deltakerne mange utfordringer. Selv om det var stor variasjon i folks erfaring, fikk alle tillit slik at de fikk prøve seg på alle jobbene hvis de ville. Det var overaskende hvor mye vi fikk til, og jeg tror til og med Ilker var imponert.

